

ROGER JIMÉNEZ MONCLÚS, president de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient núm. 15/2018 els membres del Consell de la Informació de Catalunya en reunió plenària de data 10 de desembre de 2018 (CIC) van adoptar per unanimitat el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

“Expedient núm. 15/2018

ASSUMPTE: Escrit de queixa de la Fundació Champagnat en nom de Maristes Catalunya. Es posen en contacte amb el CIC arran de l'emissió en TV3, el 12 de juny passat, del documental Shootball dins de l'espai “Sense Ficció”. El documental part de la denúncia de Manuel Barbero, pare d'un alumne dels maristes, víctima d'abusos sexuals a l'escola per part d'un professor extern al centre, J. Benítez. La Fundació Champagnat es queixa que el documental presenta la comunitat educativa marista de forma distorsionada i que no van poder comentar i visualitzar prèviament quin era el producte real. Adjunten un informe amb els punts del Llibre d'estil de la CCMA i els criteris del Codi Deontològic dels Periodistes que creuen que l'esmentat documental vulnera.

ANTECEDENTS

A banda de les vulneracions dels punts del Llibre d'estil de la CCMA, la Fundació Champagnat precisa que el documental **Shootball vulnera el criteri 2. del Codi Deontològic: Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament.** No s'han d'usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitats públiques o privades. El periodista s'ha de posar en contacte prèviament amb els afectats per donar-los l'oportunitat de resposta. I el **criteri 4. Utilitzar mètodes lícits i dignes per obtenir informació.** És inacceptable l'ús de càmeres ocultes i de qualsevol altre procediment subreptici o enganyós per obtenir informació, imatges i testimonis. També és inadmissible la interceptació i la difusió no consentida de material privat procedent de la telefonia mòbil, la missatgeria electrònica i altres suports de comunicació. **En poden ser excepció les situacions relacionades amb fets o esdeveniments d'inequívoc interès públic i quan no hi hagi cap altra opció per donar compliment adequat al dret a la informació.**

El jove director de Shootball, F.C., ajudat per l'empenta dels pares de la víctima, M.B. i M., i de T., fill de tots dos, analitza i vol posar llum i veu a tot allò que ha envoltat la vida de Toni, partint de l'actuació de les persones i les institucions que haurien d'haver protegit els drets del menor, inclosa la pròpia escola. En primer lloc, C. parla amb els pares que, partint del silenci de l'escola i del mutisme del fill, lluiten i fan enormes esforços per ajudar-lo, mostrant que ells sí es preocupen i no volen que el professor causant dels abusos resti impune i pugui causar mal a altres nens. I sobre tot, per que volen que el seu fill reaccionï, es curi. B. vol posar la denúncia i incita al seu fill a que la presenti ell també. Redacta un pasquí amb la foto de B., vol saber si

n'hi ha més víctimes com el seu fill que no tenen veu ni visibilitat. Un dia surt de casa a les 6 del matí a col·locar 200 pasquins pel barri. Encara que els pasquins només van estar 6 hores enganxats, van desaparèixer de seguida, aquest gest dona fruit i, via internet, comencen a arribar altres casos d'alumnes que han patit abusos i que es posen en contacte amb B.. C. dona veu així mateix a la mare de T., M. C., des del primer moment ha patit el silenci i l'enfonsament del fill i ha volgut estar al seu costat encara que no sabia la causa del problema. Sentim també la veu de T.. Es va negar a anar al col·legi perquè tenia por i no sortia de casa, es va tornar introvertit amb gran patiment d'ell i de tota la família, patiment que s'ha prolongat durant molts anys, com passa amb totes les víctimes d'abusos. Escoltem la veu de J. B., professor de gimnàstica i causant confesso dels abusos. B. parla d'allò que ell anomena distorsions de la seva personalitat, fruit segons ell d'haver patit abusos a la seva infantesa i de tenir un pare alcohòlic, demana perdó a les víctimes. Parlen així mateix Iban Fernández, advocat que defensa a T. i altres víctimes i que analitza l'actuació de la fiscalia, del jutjat, dels mossos i dels maristes. María Jesús Larios, adjunta del Síndic de Greuges, reitera que sempre que hi ha indicis i sospites que s'ha comés un delictes, l'obligació de la fiscalia és actuar, el protocol és molt clar, les normes jurídiques son molt clares. Sentim igualment la veu dels periodistes de el Periódico de Catalunya Lluís M., Jesusa I. i Guillem S., són ells que van sortir a buscar a B. i el van trobar a casa seva en un poble de Girona, i van conversar amb ell, quan eren les institucions les que havien d'haver-ho fet, allò que la jutgessa de l'any 2011 probablement hauria d'haver fet, diuen. Havien passat cinc o sis anys. El jutjat n. 9 de Barcelona va enviar els mossos a investigar com a policia judicial. Colomer dona veu també als mossos en una conversa on s'ha doblat la veu, en el seu escrit, els mossos diuen que quan van anar al col·legi a demanar informació sobre B., els maristes es van negar a col·laborar. També els germans maristes, el director del centre Sans-Les Corts, són entrevistats pel director F. C.. Ells havien interposat una denúncia contra B. en 2011, arran d'un altre cas d'abusos. I parlen també altres víctimes de B., com A. i M., alumnes del mateix centre escolar. Tot feia pensar que es tractava d'un cas de pederàstia aïllat, però darrera del primer cas i degut als 200 pasquins que B. va col·locar per tot el barri, han aparegut altres víctimes d'abusos per part del mateix professor i al llarg de molts anys. Les víctimes son sempre menors d'edat.

AL·LEGACIONS

En les seves al·legacions, la CCMA nega tenir qualsevol responsabilitat ja que el documental Shootball va ser produït íntegrament per la productora Forest Film Studio, sense intervenció de professionals de la CCMA SA. Documental, afegeixen, que ha estat projectat en cinemes i festivals i que ha rebut diversos premis (premiat a: Festival Seminci, 2017; Festival Atlantidoc, 2017; Festival de San Sebastià, Drets Humans, 2018; i Festival de Drets Humans Honk Kong, China i Taiwan, 2018; Festival canadenc RIFFA 2018; Sole Luna Festival de Palerm 2018; Festival Internacional de Cinema en català 2018, Present a Docs Barcelona 2018, Docs Mx 2018, Som Raval Film Festival 2018, BCCN Barcelona Creative Film Festival 2018. En relació al gènere documental la CCMA fa constar que aquest proposa a l'audiència un contingut des del punt de vista del seu autor. Així mateix, afegeix que

la legitimació activa del Consell de la Informació de Catalunya és envers les lesions produïdes per professionals de l'àmbit periodístic dels mitjans adherits en relació a la vulneració d'algun principi del Codi Deontològic de la professió periodística, i que en el cas que ens ocupa, hi ha absència de legitimació activa per part del Consell de la Informació de Catalunya perquè la suposada vulneració de diversos criteris del Codi Deontològic que s'al·lega no correspon a cap professional dels mitjans de la CCMA SA. Diu també que la CCMA no té legitimació passiva en tant en quant l'esmentada producció no ha estat realitzada per aquesta i que és, en tot cas, a la productora independent, al seu director o al seu guionista a qui s'hauria de dirigir la queixa de la Fundació Champagnat. La CCMA acaba dient que en base a lo exposat, traslladi la queixa, als efectes oportuns, a qui veritablement té la legitimació passiva en l'assumpte, és a dir, a l'empresa productora del documental i els seus autors.

PONÈNCIA

El denominat cas Maristes s'inscriu en un dels temes més conflictius i dolorosos que trasbalsen l'opinió pública espanyola en aquests moments -la pederàstia, els abusos sexuals a la infància- i no solament a Espanya, sinó també a d'altres països, del nostre entorn o de més lluny, com els EE UU., Canadà o Austràlia. Amb la diferència de que a alguns d'aquests països fa temps que investiguen i han pres mesures per tancar el silenci i la opacitat dels casos de pederàstia i donar veu a les víctimes d'abusos sexuals i demanar-les perdó. Afecta a diferents estaments o institucions de la nostra societat com és l'Educació, l'Església, la Fiscalia, la Justícia, la protecció al menor, els drets humans, però també a l'ètica i a la moral, en definitiva a la deontologia dels professionals de les diferents institucions, no només a la deontologia dels periodistes. Afecta d'una manera particular, parlant de col·legis i d'educació, a l'Església, i és una de les prioritats del pontificat de Francisco i ja ho va ser, abans, de Benedicto XVI que ja en 2010 va publicar les línies guia per a la prevenció i el tractament del abusos . En aquest sentit, llegim en un article de Daniel Verdú a El País, 11/11/2018, "*La gestión de la Iglesia española preocupa al Vaticano*", "*Críticas por la pasividad ante las denuncias de las víctimas*", "*La Santa Sede mira desde hace tiempo de reajo a España*". Per tot això podem dir que és un cas mediàtic. Però, al nostre país, tot just podem dir que comença a ser tractat pels periodistes i directors de cinema, cal reconèixer que durant massa temps no han sortit a la llum els abusos a la infància. Aquest silenci suposa una gran injustícia envers les víctimes, la seva vulnerabilitat, el seu patiment, que es prolonga en el temps i que difícilment poden exterioritzar. Per tot això, creiem que el documental Shootball, amb el seu objectiu clar de donar veu a les víctimes de pederàstia, i la intenció de posar llum i analitzar el comportament de les persones i institucions que han intervingut en aquest cas, surt en un moment oportú i pot ser vist com un reflector, un Spotlight, sobre la opacitat del tema de la pederàstia i les seves víctimes. **Per tot això creiem que el criteri n.2 del Codi Deontològic: Evitar perjudicis sense prou fonament**, no pot ser invocat. **Tampoc el criteri 4. Utilitzar mètodes lícits i dignes per obtenir informació**. Si en algun moment s'ha utilitzat alguna càmera oculta, o s'ha enregistrat una conversa telefònica, el Codi Deontològic en el mateix criteri 4 precisa "En poden ser excepció

les situacions relacionades amb fets o esdeveniments d'inequívoc interès públic i quan no hi hagi cap altre opció per donar compliment adequat al dret de la informació”.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD:

Que el documental Shootball dins de l'espai “Sense Ficció” de TV3 no ha vulnerat els criteris 2 i 4 del Codi Deontològic.”

I per que així consti s'estén la present certificació a Barcelona en data 11 de desembre de 2018. Certifico.